

İmal edilmeyen mallar için düzenlenen fatura bedellerinin gelir ve kurumlar vergisi matrahında tespiti hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	35831311-010.01-8
Tarih	25.07.2013

T.C.

KARABÜK VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : 35831311-010.01-8

25/07/2013

Konu : İmal edilmeyen mallar için düzenlenen fatura bedellerinin gelir ve kurumlar vergisi matrahında tespiti

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda;

- Şirketiniz (Satıcı) ile ... - ... Adi Ortaklığı (Alıcı) arasında 10.09.2012 tarihinde mal alım sözleşmesi düzenlendiği,
- Sözleşme gereği satışı öngörülen ve şirketiniz tarafından üretilecek malların, sözleşme ve fatura tarihleri itibariyle işletme stoklarında bulunmadığı,
- Malların üretimi tamamlandıkça alıcıya tesliminin gerçekleştirileceği, ilk teslimatın Eylül/2012 döneminde başlatılması ve Kasım/2013 döneminde teslimatın tamamlanmasının öngörüldüğü ancak, malların tamamının üretiminin 2012 takvim yılında gerçekleştirilemediği,

- Satış öngörülen mamullerin toplam satış bedeli için, 2012 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında 105-225 gün arasında değişen vadeli çekler alındığı, mal teslim edilmediği halde alıcının talebi üzerine çeklerin alındığı aylar itibarıyla çek tutarları kadar dört adet satış faturasının tanzim edildiği,
- 5824 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan IPA çerçeve anlaşmasının 26/2 maddesi gereğince AT sözleşmesine göre faturada KDV hesaplanmadığı,
- Mal teslim edilmeden düzenlenen fatura tutarlarının, faturaların tanzim edildiği tarihler itibarıyla "380. Gelecek Aylara Ait Gelirler" hesabı kapsamında aktifleştirildiği, 2012 yılında üretimi gerçekleştirilen ve alıcıya teslim edilen mal tutarlarının "380. Gelecek Aylara Ait Gelirler" hesabından çıkartılarak "600. Yurt İçi Satışlar" hesabına aktarıldığı ve 2012 yılı dönem ticari kazancının tespitinde dikkate alındığı, 2012 yılında üretim ve teslimatı gerçekleşen mallara isabet eden üretim maliyetleri ve satış maliyetlerinin, maliyet muhasebesi hesaplamaları içinde oluşturulduğu ve 2012 yılına ait satılan ticari mal maliyeti kapsamına dahil edildiği,
- Faturası 2012 yılında tanzim edilen, ancak üretimi ve teslimatı 2012 yılında gerçekleştirilemeyen mallara ait satışların ise 2012 yılının ticari karının tespitinde gelir olarak dikkate alınmadığı ve bu tutarlara 31.12.2012 tarihli bilançoda gelecek yıllara ait gelirler kapsamında yer verildiği

belirtilmiş ve açıklanan uygulamanın doğru olup olmadığı konusunda Defterdarlığımız görüşü sorulmuştur.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde ise; bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükme bağlanmıştır. Aynı Kanunun 40 inci maddesinde de, safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılmıştır.

Ticari kazancın tespitinde "tahakkuk esası ilkesi" ve "dönemsellik ilkesi" olmak üzere iki temel ilke geçerlidir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olması yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra miktarının ve işlemten kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Dönemsellik ilkesi ise, bu gelir veya giderin ilgili olduğu döneme intikalinin gerektiğini ifade etmektedir. Ayrıca "dönemsellik" kavramı

gereği işletmeler, gelir ve giderlerini tahakkuk esasına göre muhasebeleştirmek, hasılat, gelir ve karlarını aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırmak durumundadırlar.

Vergi Usul Kanununun 283 üncü maddesinde, gelecek bir hesap dönemine ait olarak peşin ödenen giderler ile cari hesap dönemine ait olup da henüz tahsil edilmemiş olan hasılatın, mukayyet değerleri üzerinden aktifleştirilmek suretiyle değerieneceği; 287 nci maddesinde ise, gelecek hesap dönemlerine ait olarak peşin tahsil olunan hasılat ile cari hesap dönemine ait olup henüz ödenmemiş olan giderlerin mukayyet değerieleri üzerinden pasifleştirmek suretiyle değerieneceği hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre; henüz üretimi ve teslimi yapılmayan, bedeli vadeli çekle tahsil edilen ve tesliminden önce faturası düzenlenen malların bedellerinin, Vergi Usul Kanununun 287 nci maddesi hükmü gereğince mukayyet değerieleri üzerinden pasifleştirilmesi suretiyle değeriilmesi ve ilgili oldukları dönemler itibariyle gelir olarak kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Öte yandan, söz konusu faturaların düzenlenmesi ve malların teslimiyle ilgili muvazaalı bir durumun tespit edilmesi durumunda, gerekli cezai işlemlerin uygulanacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026